О.П. Кравець

ПРОЕКТНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ОДНА З ЕФЕКТИВНИХ ФОРМ ІНТЕРАКТИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У статті розглядаються історико-теоретичні засади проектної роботи як однієї з сучасних та ефективних форм вивчення іноземних мов (на базі німецької мови). На основі практичного досвіду розроблено вимоги щодо виконання проектної роботи.

This article deals with historical-theoretical basis of project work as one of modern and effective forms of learning foreign language (on the basis of German). The requirements for doing project work were worked out on the basis of practical experience.

На сучасному етапі, коли Україна входить у Болонський процес і поступово стандартизує вимоги і рівні у підготовці висококваліфікованих спеціалістів згідно із загальноєвропейськими вимогами, вивчення іноземних мов набуває все більшого попиту і стає необхідного умовою підготовки фахівців, які могли б конкурувати на міжнародному ринку праці. Згідно із сучасними вимогами відшуковуються методистами-практиками і теоретиками такі форми і методи вивчення іноземних мов, які б за мінімум часу давали б максимальний результат.

Ні для кого не є вже новим термін «інтерактивні методи», до яких відноситься проектна робота.

Що таке проект? Значення слова «проект» походить з латинської мови від «projicere», що означає «малювати схему, планувати, збиратись щось зробити».

Проектна робота на цей час бере свій початок у XIX столітті. Північноамериканські педагоги-реформатори Вільям Герд Кільпатрик (1871 – 1965) і Джон Гевей (1895 – 1952) вже тоді мали певні психологічні знання щодо такої форми навчально-виховної роботи і обґрунтували відповідні педагогічні висновки.

Вони доводили, що головна особливість полягає в концепції:

© *О.П. Кравець, 2007*

чи Ви готуєте проектну роботу протягом одного-кількох днів, чи це є великий проект, підготовка якого триватиме біля одного року. У всякому разі кожна проектна робота вимагає дотримання таких правил:

1. Єдність теорії і практики.
2. Інтеграція предметів і методів.
3. Сприймання всіма органами відчуття у звичайному навчальному контексті.
4. Вивчення соціальних особливостей у групах.
5. Самостійна організація праці, незалежна поведінка.
6. Організація на кінцевий продукт.
7. Самоаналіз і самооцінка.

Проект – це чи ні? Не завжди легко розрізнити проектну роботу від проектноорієнтованого чи просто активного навчання. Самостійна робота в аудиторіях з елементами пошуку в бібліотеці, інтернеті, чи без них не є ще проектом. Але постійне використання таких творчих форм навчання є доброю підготовкою і сприятливою передумовою для того, щоб проект відбувся [1, 76].

Однак, зрозуміло, що не може робота називатися проектною, якщо під час її виконання не було задіяно елементу пошуку [3, 50].

Проектна робота допомагає подолати прогалину між вивченням мови та користуванням нею, заохочуючи студентів до того, щоб вони вийшли за межі аудиторії ВНЗ та перенеслися у професійне середовище. Ось чому вона є цінним способом реального використання комунікативних умінь, набутих у аудиторії. На відміну від традиційних форм навчання, де всі завдання підготовлені викладачем, проектна робота покладає відповідальність за своє власне навчання на студентів [3, 56]

Проектна робота у різних її формах має певні спільні риси:

1. Зосередження на вивченні змісту, а не на конкретних мовних одиницях. Центром уваги проектів є життєві питання та теми, що викликають професійний інтерес у студентів.

2. Зорієнтована передусім на студентів, хоч викладач відіграє важливу роль, пропонуючи свою підтримку та рекомендації під час усього процесу.

3. Побудована на співпраці, а не на конкуренції. Студенти можуть працювати самостійно, у парах, невеличких групах, або ж усією групою. Щоб завершити проект, вони обмінюються ресурсними матеріалами, ідеями та досвідом упродовж виконання всієї роботи.

4. Веде до справжньої інтеграції вмінь та обробки інформації з різних джерел, віддзеркалюючи життєві практичні завдання, з якими студенти зустрінуться у майбутній професійній діяльності.

5. Має кінцевий продукт (усна презентація, стендова, дисплей матеріалів, доповідь, аналіз зібраних матеріалів, таблиці тощо), якими можна поділитися, що надає проекту практичного значення.

6. Мотивує, стимулює, уповноважує та захоплює. Проект, як правило, зміцнює впевненість студентів, самоповагу та самостійність, а також сприяє удосконаленню мовленнєвих умінь студентів, поглибленню знань з предмета і розвитку пізнавальних здібностей [2, 92-93].

Цінність проектної роботи, однак, полягає не лише в кінцевому продукті, але й у процесі руху до кінцевого результату. Отже, ця форма роботи орієнтує як на процес, так і на продукт.

У рамках проектної роботи необхідно ставити триєдину мету: практичну, розвиваючу, виховну. Мабуть, жодна інша форма не дає таку унікальну можливість саме так організовувати навчально-виховний процес.

1. Практична мета. Щоб розкрити її, студенти відшуковують інформацію з різних джерел, вчаться її аналізувати і здобуте передавати іноземною мовою. Для цього потрібно читати і писати. Під час захисту відбувається тренування в усному (монологічному, діалогічному) мовленні, аудіюванні. Отже, задіяні всі види мовленнєвої діяльності.

2. Загальнорозвиваюча мета. Здобута і опрацьована інформація збагачує знання студентів у тій чи іншій сфері суспільно-політичного, наукового, культурного життя, розвиває спостережливість, аналітико-синтетичний спосіб мислення.

3. Виховна мета. Відповідно до теми, цілей і завдань проектна робота дає можливість ставити конкретну виховну мету і реалізовувати її в рамках цієї роботи.

Повномасштабний проект передбачає три основні етапи:

1. Планування роботи в аудиторії. Обговорення змісту і рамок проекту, прогнозуються конкретні мовленнєві потреби. Приймаються рішення щодо способів збору необхідного матеріалу, запрограмованих бесід, візитів та інтерв'ю.

2. Виконання проекту. Студенти вирушають у професійне середовище і виконують заплановані заходи.

3. Аналіз та моніторинг роботи. Цей етап передбачає дискусії та відгуки на роботу, аналіз у групах і самоконтроль.

Яку мету можна виносити для проекту?

1. Вона мусить бути цікавою студентам, актуальною у своєму значенні.

2. Досліджувати її можна різними методами, обов'язково включаючи пошукову роботу.

3. Вона дає можливість реалізувати триєдину мету.

4. Результатами дослідження можна скористатись поза аудиторією і не тільки сьогодні.

Практична діяльність підтверджує те, що проектна робота має на сучасному етапі невичерпні можливості у навчально-виховному процесі. Удосконалюючи методи її проведення, можна значно активізувати вивчення іноземних мов, зробити його більш практичним і ефективним.

Література

1. Johannes Bastion: Zur Theorie des Projektsunterrichts. Hamburg, 1997.

2. Karl Frey: Die Projektmethode. Basel, 2001.

3. Wilhelm H. Peterson: Kleines Methoden-Lexikon. Munchen, 2001.